

**ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN CỬ JUT
TRƯỜNG THCS NGUYỄN TẤT THÀNH**

SÁNG KIẾN

**MỘT SỐ GIẢI PHÁP GIÚP HỌC SINH TRUNG HỌC
CƠ SỞ NHẬN BIẾT TÊN NỐT NHẠC TRÊN
KHUÔNG NHẠC**

Tác giả : Nguyễn Thị Hoàng Vi

Chức vụ : Giáo Viên

Cư Jut, năm 2021

**ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN CƯ JUT
TRƯỜNG THCS NGUYỄN TẮT THÀNH**

SÁNG KIẾN

**MỘT SỐ GIẢI PHÁP GIÚP HỌC SINH TRUNG HỌC
CƠ SỞ NHẬN BIẾT TÊN NỐT NHẠC TRÊN
KHUÔNG NHẠC**

**Lĩnh vực : Hoạt động chuyên môn
Tác giả : Nguyễn Thị Hoàng Vi
Chức vụ : Giáo Viên
Đơn vị công tác : Trường THCS Nguyễn Tất Thành**

Cư Jut, năm 2021

MỤC LỤC

1. PHẦN MỞ ĐẦU	2
1.1. Lý do chọn đề tài	2
1.2. Mục đích nghiên cứu	4
1.3. Đối tượng nghiên cứu:	4
1.4. Phương pháp nghiên cứu	4
1.5. Giới hạn phạm vi nghiên cứu	5
2. PHẦN NỘI DUNG	6
2.1. Cơ sở lí luận của vấn đề	6
2.1.1. Cơ sở lý luận:	6
2.2. Thực trạng của vấn đề	6
2.2.1. Đặc điểm chung:	6
2.2.2. Về phía học sinh :	7
2.3. Các giải pháp đã tiến hành để giải quyết vấn đề	8
2.3.1. Hướng dẫn học sinh một số kí hiệu ghi nhạc	8
2.3.2. Hướng dẫn học sinh nhận biết tên các nốt nhạc theo nhóm	9
2.3.3. Hướng dẫn học sinh đọc nốt nhạc bằng tay	10
2.4. Kết quả đạt được	13
3. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	16
3.1. Kết luận	16
3.2. Kiến nghị:	16
4. DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	18

1. PHẦN MỞ ĐẦU

1.1. Lý do chọn đề tài

Âm nhạc gắn liền với đời sống, là một phần không thể thiếu của cuộc sống con người. Đúng vậy, từ khi cất tiếng khóc chào đời, con người đã cảm nhận được âm điệu ngọt ngào trong lời ru tha thiết của mẹ, của bà. Đến khi trưởng thành, âm nhạc gắn bó với con người, theo suốt con người trong các buổi hội hè, trong lao động, trong chiến đấu như: Qua các điệu hò kéo lưới, giã gạo, kéo pháo hay khúc hát giao duyên v.v.v... Cho đến khi nhắm mắt xuôi tay, những tiếng nhạc lại ní non tiễn đưa họ về cõi cực lạc. Âm nhạc như người bạn tri kỉ của mỗi con người, nó có thể giúp ta giải bày tâm sự, giúp ta bày tỏ niềm vui, nỗi buồn hay thổ lộ tâm tình... Không chỉ thế nó còn ảnh hưởng và tác động lớn đến mỗi con người.

Mục đích giáo dục của chúng ta hiện nay là giáo dục những con người phát triển toàn diện, những con người có đủ năng lực cần thiết, đáp ứng sự đòi hỏi của cuộc sống hiện đại. Việc giáo dục một con người toàn diện không chỉ giáo dục cho họ chỉ có đạo đức tốt, có trình độ hiểu biết, nắm vững các kiến thức khoa học và xã hội, có sức khỏe, biết lao động và sẵn sàng lao động... mà còn phải giáo dục họ biết nhìn nhận, phân biệt, biết thưởng thức cái đẹp và biết làm đẹp cho cuộc sống nói chung, cuộc sống của mình nói riêng. Vì vậy, có thể nói rằng giáo dục thẩm mỹ cho con người là không thể thiếu.

Một trong những con đường giáo dục thẩm mỹ nhanh và hiệu quả nhất là thông qua giáo dục các môn học nghệ thuật. Trong đó môn Âm nhạc có vị trí rất quan trọng. Trong những năm gần đây, nắm bắt tình hình thực tế những đòi hỏi của sự phát triển xã hội, Bộ Giáo dục & Đào tạo đã điều chỉnh nội dung giáo dục nghệ thuật trong nhà trường và coi đây là môn học bắt buộc. Âm nhạc là phương tiện hiệu quả nhất trong giáo dục thẩm mỹ trong nhà trường. Môn âm nhạc, tuy không đào tạo các em thành những ca sĩ, nhạc sĩ, nhưng thông qua môn học này đã hình thành cho các em những kiến thức ban đầu, đặc biệt là trang bị cho các em có một thế giới tinh thần thoải mái hơn,

giúp các em phát triển hài hòa, toàn diện hơn. Từ đó, giúp các em có thể học tốt các môn học khác.

Tuy nhiên, âm nhạc trong nhà trường Trung học cơ sở với tư cách là một môn học có mức độ nhất định về mục đích và nội dung. Mục đích của việc dạy học và học môn âm nhạc trong trường phổ thông là giáo dục văn hóa âm nhạc cho học sinh, nhằm trang bị cho các em những kiến thức cơ bản, các kĩ năng, tạo điều kiện cho khả năng cảm thụ, hiểu và thể hiện nghệ thuật âm nhạc, khơi dậy ở các em những khả năng sáng tạo trong hoạt động âm nhạc, củng cố thêm về tình cảm đạo đức, về thị hiếu nghệ thuật và nhu cầu âm nhạc. Bên cạnh đó, thông qua những phương tiện của nghệ thuật âm nhạc để bồi dưỡng khả năng nhận thức, phát triển tư duy, óc sáng tạo góp phần phát triển năng lực trí tuệ cho học sinh; phát hiện và bồi dưỡng những học sinh có năng khiếu nghệ thuật, đẩy mạnh phong trào văn nghệ làm cho không khí của nhà trường thêm vui tươi, lành mạnh, phù hợp với các tiêu chí “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực”.

Đối với các em học sinh âm nhạc là một trong những môn học góp phần giáo dục thẩm mỹ cho các em. Âm nhạc gợi mở bao điều mới lạ, dẫn dắt các em tới sự tưởng tượng phong phú và làm giàu tâm hồn trí tuệ các em... Tuy nhiên không phải tất cả các em đều có năng khiếu về âm nhạc do đó để giáo dục âm nhạc cho các em được tốt đòi hỏi người giáo viên phải biết vận dụng vào tình hình thực tế của các em, tình hình thực tế của nhà trường đồng thời lựa chọn được một số phương pháp giảng dạy phù hợp với học sinh kích thích sự tư duy sáng tạo của các em, từ đó tạo cho các em tình yêu âm nhạc.

Từ mục tiêu giáo dục và những lí do chung của môn âm nhạc nói trên, bản thân tôi nhận thấy đó là hướng đi và là một phương pháp giáo dục đúng đắn mang tính đặc thù của việc giáo dục cái hay, cái đẹp, giáo dục tình cảm, thẩm mỹ âm nhạc góp phần hình thành nhân cách toàn diện của con người mới. Qua giảng dạy bộ môn Âm nhạc tôi nhận thấy: Các em học sinh lớp 6 nhận biết nốt nhạc còn chậm, chưa đọc đúng cao độ của các nốt nhạc, hơn nữa phân môn tập đọc nhạc có vẻ hơi khô khan, trừu tượng và ít gây được sự

hứng thú trong học tập. Với những lí do trên tôi chọn đề tài: ***“Một số giải pháp giúp học sinh trung học cơ sở nhận biết tên nốt nhạc trên khuông nhạc”*** Đặc biệt là giúp các em học sinh lớp 6 nhận biết nhanh tên nốt và vị trí nốt nhạc trên khuông nhạc từ đó giúp các em học tốt phân môn tập đọc nhạc và có nhiều hứng thú trong tiết học Âm nhạc.

1.2. Mục đích nghiên cứu

Giúp giáo viên có những phương pháp dạy Tập đọc nhạc hiệu quả nhất để phát huy tính sáng tạo, hứng thú học Tập đọc nhạc của học sinh lớp 6 bậc Trung học cơ sở nói chung và của lớp 6 trường Trung học cơ sở Nguyễn Chí Thanh nói riêng.

1.3. Đối tượng nghiên cứu:

Học sinh lớp 6 trường Trung học cơ sở Nguyễn Chí Thanh.

+ Từ đầu học kì I đến hết học kì I năm học 2018- 2019

+ Địa điểm: Trường Trung học cơ sở Nguyễn Chí Thanh.

1.4. Phương pháp nghiên cứu

**** Nhóm phương pháp nghiên cứu lý luận:***

- Nghiên cứu qua nội dung Sách giáo khoa, Sách giáo viên lớp 6
- Nghiên cứu qua nội dung tài liệu bồi dưỡng giáo viên Trung học cơ sở môn Âm nhạc.

**** Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tế:***

- Nghiên cứu qua việc thực tế giảng dạy ở trường Trung học cơ sở Nguyễn Chí Thanh .
- Qua dự giờ của các giáo viên giảng dạy môn Âm nhạc Trung học cơ sở của Phòng Giáo dục & Đào tạo huyện Cư jut.
- Tự nghiên cứu các phương pháp dạy học qua sách tham khảo, tìm hiểu qua mạng internet và các tài liệu đã được học ở các lớp bồi dưỡng thường xuyên.
- Đưa ra thực nghiệm những gì đã tích lũy được qua việc dạy môn Âm nhạc trong nhà trường.

- Thường xuyên trao đổi, lắng nghe ý kiến của các đồng nghiệp để tự rút ra bài học phù hợp và có hiệu quả.

- Qua việc đánh giá kết quả học tập của học sinh.

** Phương pháp nghiên cứu hỗ trợ :*

- Xem đĩa dạy mẫu của Bộ Giáo dục & Đào tạo

1.5. Giới hạn phạm vi nghiên cứu

Trong quá trình nghiên cứu và tìm tòi, tôi không tập trung vào tất cả các vấn đề mà tập trung nhiều vào các vấn đề sau:

- Ý thức học tập.

- Khả năng tự nhận biết nốt nhạc trên khuông nhạc.

2. PHẦN NỘI DUNG

2.1. Cơ sở lý luận của vấn đề

2.1.1. Cơ sở lý luận:

Phân môn tập đọc nhạc trong trường phổ thông giúp cho học sinh làm quen và biết phân biệt các âm thanh với độ cao - thấp, dài - ngắn, nhanh - chậm... Các em tập “giải mã” các ký hiệu âm nhạc, tức là tập đọc đúng độ cao và độ dài của chúng. Qua học hát, học sinh được rèn luyện về tai nghe, trí nhớ âm nhạc, phát triển nhạc cảm và làm quen với việc thực hiện chính xác về cao độ và trường độ của âm thanh trên cơ sở giai điệu của bài hát.

Ở các lớp tiểu học, học sinh học Âm nhạc trong môn Nghệ thuật. Việc học Âm nhạc ở các lớp đó chủ yếu là học các bài hát, kết hợp với một số hoạt động. Cuối lớp 3, học sinh được tiếp cận bước đầu với một vài kí hiệu ghi chép nhạc, đến lớp 4, 5 Âm nhạc được tách riêng thành một môn học học cho đến Trung học cơ sở. Như vậy, lên lớp 6 việc học Âm nhạc của học sinh Trung học cơ sở là: vừa học các bài hát, vừa học những kí hiệu ghi chép nhạc và tập đọc nhạc. Tuy nhiên, đối với học sinh đa phần các em là con em nông thôn, điều kiện chưa được đầy đủ, các em trú trọng học các môn văn hoá quan trọng hơn, hiểu biết về âm nhạc đang còn hạn chế, chưa sâu rộng, thời gian học bộ môn quá ít (1 tiết/ tuần), trong khi đặc thù của bộ môn cần phải tập luyện thường xuyên mới hình thành kỹ năng.

2.2. Thực trạng của vấn đề

2.2.1. Đặc điểm chung:

2.2.1.1. Về phía nhà trường:

a. Thuận lợi:

- Âm nhạc được đưa vào chương trình học chính khóa. Dạy và học nghiêm túc, có kiểm tra, thi đánh giá cuối năm và kết quả là một trong những tiêu chuẩn để xét lên lớp hay tốt nghiệp bậc học Trung học cơ sở. Trường có đủ giáo viên chuyên ngành âm nhạc, có đủ trang thiết bị dạy học như: đàn organ, thanh phách, máy chiếu, bảng tương tác phục vụ cho công tác giảng dạy.

- Bản thân đã giảng dạy được 15 năm, chuyên môn và kinh nghiệm tương đối tốt lại có ý thức tìm tòi, nghiên cứu những phương pháp mới để vận dụng trong quá trình giảng dạy.

b. Khó khăn :

- Cơ sở vật chất cho việc dạy và học âm nhạc ở trường còn thiếu thốn, nhà trường chưa có phòng học chức năng Âm nhạc. Băng, đĩa nhạc kém chất lượng, tranh ảnh để phục vụ cho việc dạy học môn âm nhạc còn thiếu nhiều.

- Sách đọc thêm và các tài liệu tham khảo khác rất ít. Giáo viên phải tự tìm tài liệu, sưu tầm đồ dùng dạy học.

- Đầu năm học 2018 - 2019 tôi được phân công giảng dạy âm nhạc khối 6. Qua tình hình thực tế giảng dạy tôi nhận thấy các em có nhiều hạn chế về nhận biết nốt nhạc, các em đọc nốt nhạc chậm, không nhớ được vị trí của các nốt nhạc trên khuông nhạc. Điều này gây khó khăn cho việc học tập đọc nhạc làm cho các em chán nản và tìm các đối phó bằng cách các em nghe cô giáo đọc mẫu rồi ghi tên nốt nhạc bên dưới hoặc học thuộc lòng bài tập đọc nhạc một cách máy móc.

- Do thời lượng học âm nhạc khá ít (1tiết/tuần) nên giáo viên không có nhiều thời gian để luyện tập cho các em. Sĩ số trung bình của mỗi lớp đều trên 35 em do đó giáo viên gặp nhiều khó khăn để hướng dẫn cụ thể cho từng em và khó khăn trong việc tổ chức các hoạt động giảng dạy.

2.2.2. Về phía học sinh :

a. Thuận lợi:

- Hầu hết các em đều yêu thích môn âm nhạc và khả năng lĩnh hội kiến thức về âm nhạc của học sinh cũng rất nhanh và nhạy bén. Đặc biệt, trong phân môn học Tập đọc nhạc, học sinh cảm nhận giai điệu và sắc thái của bài Tập đọc nhạc khá tốt.

b. Khó khăn:

- Phần lớn học sinh là con em nông thôn và lao động tự do nên các em ít được quan tâm đến việc học tập. Vì vậy, với môn âm nhạc cũng không ngoại lệ. Hơn nữa, không chỉ với phụ huynh, mà chính các em cũng cho rằng môn

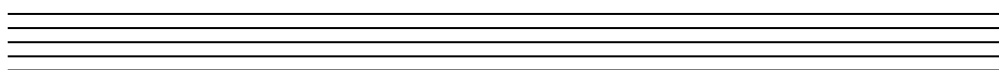
âm nhạc là “môn phụ” nên không cần quan tâm, từ đó việc học môn âm nhạc nói chung và Tập đọc nhạc nói riêng cũng bị sao nhãng.

2.3. Các giải pháp đã tiến hành để giải quyết vấn đề

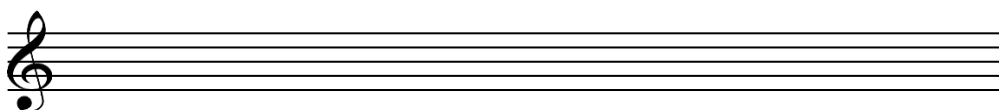
2.3.1. Hướng dẫn học sinh một số kí hiệu ghi nhạc

Ở cấp 1 các em đã được giới thiệu một số kiến thức về nhạc lí căn bản như khuông nhạc, khóa son và một số hình nốt nhạc đơn giản. Lên lớp 6, ngay từ đầu năm học tôi củng cố lại kiến thức cho các em ôn lại một số kí hiệu ghi nhạc, thường xuyên kiểm tra, chấm chữa bài cho các em. Để các em có tiền đề vững chắc, có thể đọc được tên các nốt nhạc trên khuông nhạc và học tốt các bài tập đọc nhạc tôi đã giảng rất kĩ cho các em, hướng dẫn các em cách ghi chép các kí hiệu cụ thể đồng thời kiểm tra, sửa sai kịp thời cho các em.

- Khuông nhạc: Khuông nhạc có 5 dòng kẻ được tính từ dưới lên trên. Hướng dẫn học sinh kẻ khuông nhạc bằng bút chì để tránh bị lem, dòng kẻ này cách dòng kẻ kia một ô li.

- Khóa son: Hướng dẫn học sinh viết khóa son. Khóa son đặt ở đầu khuông nhạc.

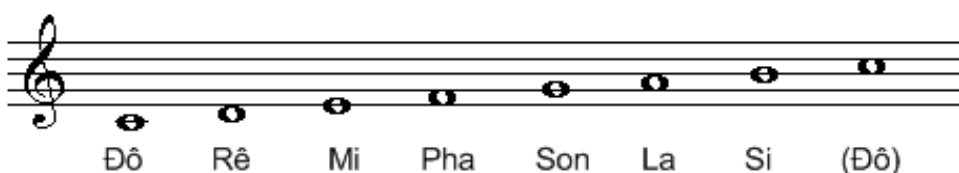

- Giới thiệu cho các em một số hình nốt nhạc đơn giản như:

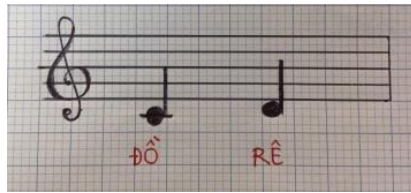
Trắng chấm đôi trắng đen chấm đôi đen móc đơn dấu lặng đen

- Trong chương trình âm nhạc lớp 6 các em được là quen với khuông nhạc, khóa son, bảy nốt nhạc đô, rê, mi, pha, son, la, si.

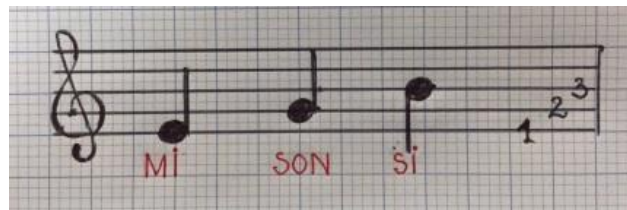

2.3.2. Hướng dẫn học sinh nhận biết tên các nốt nhạc theo nhóm

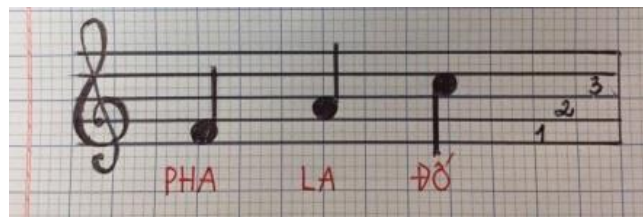
- Giúp các em đọc nốt nhạc nhanh hơn tôi đã chia các nốt nhạc thành ba nhóm:
- Nhóm hai nốt nằm dưới khuông nhạc

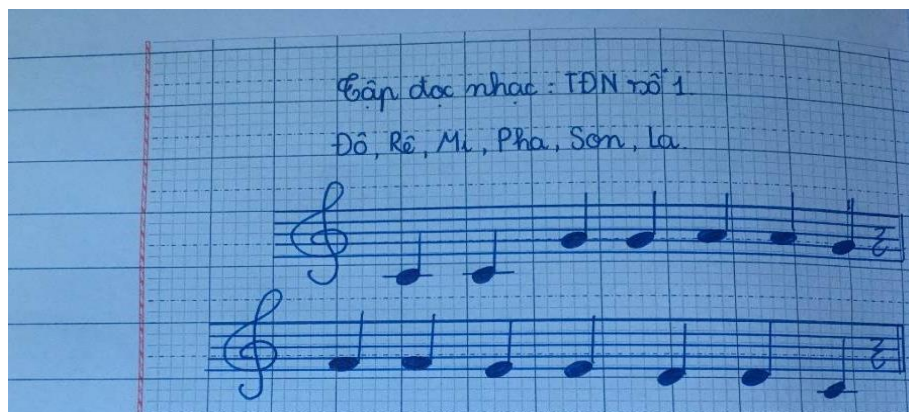
- Nhóm ba nốt nằm trên dòng kẻ số 1,2,3

- Nhóm ba nốt nằm trong khe 1,2,3.

Việc chia nhóm giúp các em phân biệt rõ vị trí của các nốt nhạc từ đó nhớ tên nốt nhạc tốt hơn. Trước khi vào tiết học nhạc tôi đều yêu cầu các em ôn lại nhóm các nốt nhạc, yêu cầu các em nêu vị trí nốt và tên nốt của bài tập đọc nhạc. Khi học xong bài tập đọc nhạc tôi hướng dẫn các em chép bài tập đọc nhạc đã học vào vở để giúp các em nhớ nốt nhạc nhanh hơn.

Vở ghi nhạc của em Uyên Phi lớp 6A

Những em chép nốt nhạc đúng và đẹp được tôi khích lệ, tuyên dương và trưng bày bài của các em ở góc sản phẩm của lớp.

Bài của các em được trưng bày ở góc sản phẩm của lớp

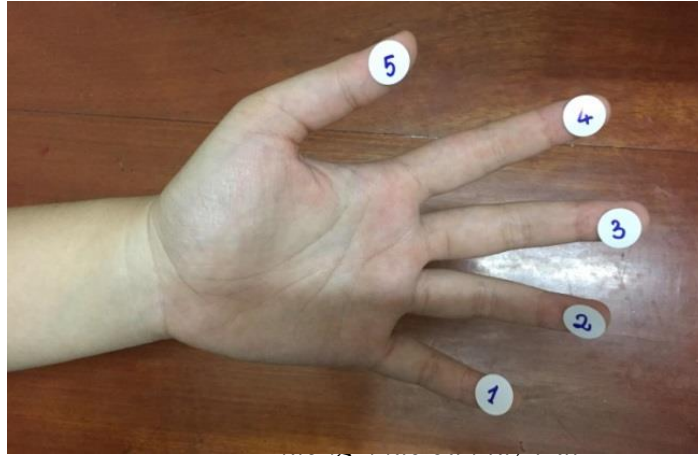

Học sinh tập chép nốt nhạc trên lớp và ở nhà

2.3.3. Hướng dẫn học sinh đọc nốt nhạc bằng tay

Tôi hướng dẫn các em sử dụng bàn tay của mình để đọc nhạc. Sử dụng bàn tay trái tượng trưng cho khuông nhạc: 5 ngón tay tượng trưng cho 5 dòng kẻ, 4 kẻ tay tượng trưng cho 4 khe, bắt đầu từ ngón tay út là dòng kẻ số 1. Ngón áp út là dòng kẻ số 2. Ngón giữa là dòng kẻ số 3. Ngón trỏ là dòng kẻ số 4. Ngón cái là dòng kẻ số 5. Tương tự như vậy khe giữa ngón út và ngón

áp út là khe số 1. Khe giữa ngón đeo nhẫn và ngón giữa là khe số 2. Khe giữa ngón giữa và ngón trỏ là khe số 3. Khe giữa ngón trỏ và ngón cái là khe số 4.

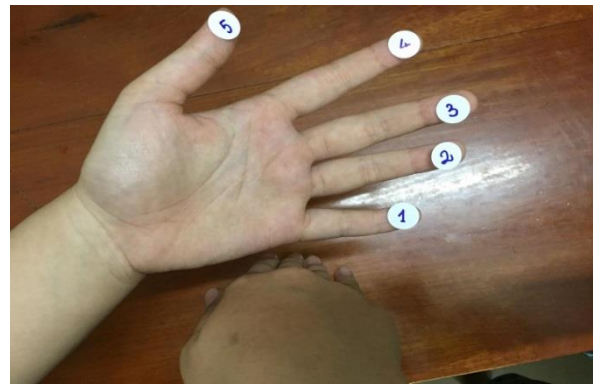

Hướng dẫn học sinh đọc nhạc kết hợp với sử dụng đôi tay: Tay trái làm khuông nhạc, tay phải làm nốt nhạc. Tôi cũng hướng dẫn học sinh đọc nhạc theo nhóm:

- Nhóm hai nốt nằm dưới khuông nhạc gồm nốt đô và rê. Tôi yêu cầu các em vừa thực hiện bằng tay vừa đọc: Nốt đô nằm dưới khuông nhạc có nét gạch ngang. Nốt rê nằm dưới khuông nhạc.

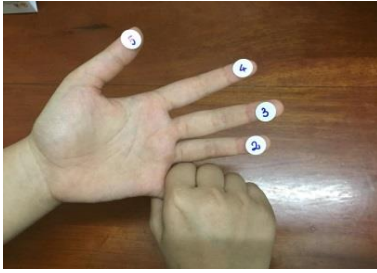

Nốt đô

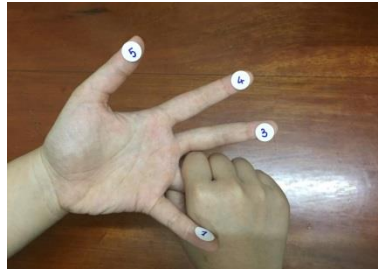

Nốt rê

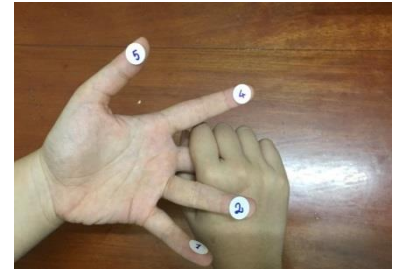
- Nhóm ba nốt nằm trên dòng kẻ 1,2,3 gồm nốt mi, son, si. Tôi hướng dẫn học sinh dùng tay phải nắm lấy ngón út tượng trưng cho nốt mi nằm trên dòng kẻ số 1, tay phải nắm ngón áp út tượng trưng cho nốt son nằm trên dòng kẻ số 2, tay phải nắm ngón giữa tượng trưng cho nốt si nằm trên dòng kẻ số 3.

Nốt mi

Nốt son

Nốt si

- Nhóm ba nốt nằm trong khe số 1,2,3 gồm nốt pha, la, đô. Tôi hướng dẫn học sinh duỗi thẳng bàn tay phải đưa vào khe số một tượng trưng cho nốt pha, duỗi thẳng bàn tay phải đưa vào khe số hai tượng trưng cho nốt la, duỗi thẳng bàn tay phải đưa vào khe số ba tượng trưng cho nốt đô.

Nốt pha

Nốt la

Nốt đô

Học sinh lớp 6B thực hành đọc nhạc bằng tay

Phương pháp đọc nhạc bằng tay các em có thể học bất kì lúc nào rảnh vì nó rất linh hoạt. Tôi khuyến khích các em trước khi đi ngủ nên sử dụng hai

bàn tay mình đọc nhạc khoảng năm lần, điều này sẽ giúp các em đọc nốt nhạc nhanh hơn và các em sẽ yêu thích giờ tập đọc nhạc hơn.

Với học sinh khối 6 những kiến thức đã được học sẽ được giáo viên củng cố và nâng cao hơn cho các em, việc đọc tên các nốt nhạc trên khuông nhạc của học sinh khối 6 sẽ dễ dàng hơn rất nhiều.

Nhận thấy các em có sự tiến bộ rõ rệt trong việc đọc tên các nốt nhạc tôi đã chia sẻ kinh nghiệm này cho Giáo viên âm nhạc trong trường và Giáo viên bộ môn âm nhạc đã ứng dụng những kinh nghiệm trên vào tiết dạy của mình, nhận được sự hưởng ứng tích cực của học sinh đem lại hiệu quả cao trong giờ học môn âm nhạc.

2.4. Kết quả đạt được

Có thể nói rằng môn âm nhạc ở trường phổ thông có vị trí quan trọng trong việc giáo dục thế hệ trẻ. Ngày nay với nội dung chương trình đổi mới phương pháp dạy học, người giáo viên phải không ngừng học hỏi để nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ. Ngoài những môn học chính thì môn học âm nhạc giúp cho học sinh phát triển thị hiếu thẩm mỹ, nghệ thuật, nâng cao dần một bước về tiếp xúc với âm nhạc, tạo đà cho sự giáo dục và phát triển toàn diện về nhân cách cho học sinh. Việc dạy môn âm nhạc ở trường Trung học cơ sở nói chung và phân môn Tập đọc nhạc nói riêng trong quá trình đổi mới ngày nay là vô cùng cần thiết. Tất cả các giáo viên đứng lớp, giáo viên chuyên biệt và các cấp chỉ đạo cần hiểu rõ điều này để môn âm nhạc ngày càng phát huy tác dụng, góp phần vào sự nghiệp đào tạo các mầm non tương lai cho đất nước.

Từ thực trạng dạy phân môn Tập đọc nhạc trong trường Trung học cơ sở, từ kiến thức được học trong nhà trường và từ thực tế giảng dạy, bản thân tôi đã đúc rút ra một kinh nghiệm: ***phần lớn các yếu tố làm cho học sinh phát huy được tính sáng tạo đều phụ thuộc vào vai trò của giáo viên.***

Những cách thức, những cung bậc gây hứng thú sáng tạo cho học sinh trong học tập đọc nhạc là hết sức phong phú. Mỗi người có một phương pháp, biện pháp của riêng mình. Với những phương pháp dạy trên, trong những năm

qua đối với việc học tập đọc nhạc ở trường Trung học cơ sở Nguyễn Chí Thanh, tôi thấy kết quả chất lượng được nâng lên rõ rệt, các em đã biết trình bày hoàn chỉnh một bài Tập đọc nhạc, nhận biết rõ các nốt nhạc trên khuôn nhạc... Do đó trong giờ học có nội dung tập đọc nhạc rất sôi nổi và thoải mái, các em thi đua nhau trả lời câu hỏi của giáo viên, tự giác xung phong lên trình bày bài tập đọc nhạc trước lớp, đem lại cho các em lòng tự tin, sự hứng thú, say mê trong học tập, tình cảm thầy- trò luôn gắn bó, gần gũi. Việc học tốt trong giờ học chính khóa cũng giúp thầy- trò trường Trung học cơ sở Nguyễn Chí Thanh thành công trong các giờ học ngoại khóa.

Bên cạnh đó, từ việc hứng thú học tập với phân môn tập đọc nhạc, thông qua nội dung, ý nghĩa của các bài tập đọc nhạc, đã tạo cho các em niềm tin trong sáng, tình cảm lành mạnh về quê hương đất nước, về mái trường, thầy cô, bạn bè, môi trường sống xung quanh các em. Có thể nói, bộ môn âm nhạc cũng góp một phần tạo nên nhân cách con người trong thời kì mới thông qua cái hay, cái đẹp trong mỗi câu hát, mỗi nốt nhạc.

Sau khi áp dụng phương pháp dạy học sinh đọc nốt nhạc theo nhóm và đọc nốt nhạc bằng tay tôi nhận thấy các em đã có sự tiến bộ rõ rệt. Phương pháp này giúp các em xác định vị trí nốt nhạc và tên nốt nhạc nhanh và chính xác hơn, tránh được tình trạng học vẹt. Qua việc kiểm tra giữa kì I và cuối kì I các em đã đạt được kết quả như sau:

Trước khi thực hiện giải pháp, biện pháp

Lớp	Số Học sinh	Số học sinh nhận biết được nốt nhạc trên khuôn nhạc giữa kì I	Tỷ lệ	Ghi chú
6A	33	8 Học sinh	24%	
6B	35	4 Học sinh	11%	
6C	34	9 Học sinh	26%	
6D	35	6 Học sinh	17%	

Khi thực hiện giải pháp, biện pháp thì số lượng học sinh hoàn thành tốt các bài tập đọc nhạc tăng lên đáng kể :

Lớp	Số học sinh	Số học sinh nhận biết được nốt nhạc trên khuông nhạc cuối kì I	Tỷ lệ	Ghi chú
6A	33	30 Học sinh	91%	
6B	35	29 Học sinh	88%	
6C	34	30 Học sinh	91%	
6D	35	32 Học sinh	97%	

Các em đều đạt yêu cầu khi thực hiện bài tập đọc nhạc trong đó tỉ lệ học sinh hoàn thành tốt các bài tập đọc nhạc trong tiết học âm nhạc đã tăng lên đáng kể sau khi thực hiện giải pháp:

- Lớp 6A hoàn thành tốt tăng 22 em 67 %
- Lớp 6B hoàn thành tốt tăng 25 em 77 %
- Lớp 6C hoàn thành tốt tăng 21 em 65%
- Lớp 6D hoàn thành tốt tăng 26 em 80%

Đa số học sinh hứng thú với cách học mới thu hút học sinh nhưng cũng đòi hỏi học sinh phải có kiến thức âm nhạc tốt, kỹ năng nhận biết nốt nhạc tốt, thực hiện bài tập đọc nhạc thuần thục. Tuy kết quả chưa cao nhưng cũng đáng khích lệ. Tôi hy vọng ở học kì II các em có nhiều thời gian củng cố, ôn tập và tiếp xúc với bài tập đọc nhạc nhiều hơn thì chắc chắn tỉ lệ các em đọc được nốt nhạc sẽ cao hơn học kì I.

3. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

3.1. Kết luận

Môn học âm nhạc ở trường Trung học cơ sở mỗi tuần chỉ có một tiết, thật ít ỏi nhưng các em được làm quen với: Học hát, Tập đọc nhạc, nhạc lí, âm nhạc thường thức là một tác động lớn vào thế giới tinh thần của các em. Đối với lớp 6 việc học Tập đọc nhạc của các em đã chuyển sang một giai đoạn mới không chỉ đòi hỏi sự tỉ mỉ mà còn nhận biết những nốt nhạc, gõ phách, các kí hiệu sử dụng trong bài Tập đọc nhạc. Tuy gặp khá nhiều khó khăn nhưng nếu người giáo viên có tâm huyết sẽ lựa chọn được những phương pháp phù hợp với học sinh, giúp các em nắm bắt kiến thức mới nhanh hơn đồng thời gây được sự hào hứng trong giờ học âm nhạc. Với những phương pháp dạy trên được áp dụng đi vào từng tiết dạy tôi thấy Học sinh học phân môn Tập đọc nhạc có chiều hướng tốt, có nhiều hứng thú hơn với môn học. Đề tài ***“Một số giải pháp giúp học sinh Trung học cơ sở nhận biết tên nốt nhạc trên khuông nhạc”*** đã giúp kết quả học tập của các em tốt hơn, các em mạnh dạn hơn, tự tin hơn khi thực hiện bài tập.

3.2. Kiến nghị:

Trên đây là giải pháp của tôi về ***“Một số giải pháp giúp học sinh Trung học cơ sở nhận biết tên nốt nhạc trên khuông nhạc”*** để các đồng nghiệp tham khảo, những phương pháp cơ bản về cách dạy và học tập đọc nhạc đặc biệt là phương pháp dạy thực hành áp dụng cho học sinh và đa phần các học sinh trong tập thể rất thích hoạt động sáng tạo. Các em hứng thú học âm nhạc hơn, thực hành tự tin hơn và có tiến bộ rõ rệt. Tôi rất mong được sự góp ý trao đổi của các bạn đồng nghiệp cũng như của những người yêu thích môn âm nhạc, để tìm ra được những phương pháp tối ưu nhất nhằm giúp học sinh có hứng thú và ham mê học âm nhạc nói chung và tập đọc nhạc nói riêng từ đó giáo dục thẩm mỹ âm nhạc cho các em, giúp các em hiểu được cái hay, cái đẹp trong cuộc sống.

Để thực hiện đào tạo các em học sinh trở thành những người phát triển toàn diện về: Đức - Trí - Thể - Mĩ... ngoài việc người thầy phải có năng lực thực

sự ra thì việc khách quan, ngoại cảnh, khuôn viên, môi trường là những điều tác động lớn đến các em.

Do đó để tạo điều kiện cho việc dạy - học của thầy trò thuận lợi, bản thân tôi là người đứng lớp dạy bộ môn âm nhạc cần kiến nghị một số vấn đề sau:

** Về phía nhà trường:*

- Thường xuyên quan tâm, giúp đỡ giáo viên và học sinh.
- Trang bị thêm một số trang thiết bị và tài liệu tham khảo để phục vụ cho việc giảng dạy bộ môn.

- Đầu tư xây dựng phòng học chức năng để học sinh có không gian hoạt động nghệ thuật

** Về phía Phòng Giáo dục & Đào tạo:*

- Tổ chức nhiều đợt tập huấn, chuyên đề về bộ môn để Giáo viên âm nhạc có điều kiện giao lưu, trao đổi kinh nghiệm và phương pháp giảng dạy.

Nam Dong, Ngày 01 tháng 03 năm 2021

Xác nhận của đơn vị

Tác giả

Nguyễn Thị Hoàng Vi

4. DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

- 1/ Âm nhạc - Tác giả và tác phẩm / NXB Âm nhạc- Trần Cường.
- 2/ Một số vấn đề đổi mới phương pháp dạy học Âm nhạc. Tác giả Hoàng Long (chủ biên)- Lê Anh Tuấn- Lê Minh Châu. NXB Giáo dục. Năm 2008
- 3/ Phương pháp dạy học âm nhạc / NXB Giáo dục - Ngô Thị Nam.
- 4/ Phương pháp dạy học âm nhạc của tác giả Hoàng Long, Hoàng Lê- NXB Bộ giáo dục và Đào tạo năm 2007
- 5/ Hướng dẫn tổ chức trò chơi Âm nhạc. Tác giả Lê Đức Sang. NXB Đại học sư phạm. Năm 2004
- 6/ Giáo dục học / NXB Giáo dục.
- 7/ Một số tài liệu về đổi mới phương pháp dạy học.

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN ĐỀ NGHỊ CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Kính gửi ¹: Hội đồng sáng kiến huyện Cư Jút

Hội đồng sáng kiến tỉnh Đắk Nông

1. Tôi (chúng tôi) Là tác giả (các đồng tác giả) đề nghị xét công nhận sáng kiến, gồm có:

STT	Họ và tên	Ngày, tháng, năm sinh	Nơi công tác (hoặc nơi thường trú)	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Tỷ lệ (%) đóng góp vào việc tạo ra sáng kiến (ghi rõ đối với từng đồng tác giả (nếu có))
1	Nguyễn Thị Hoàng Vi	10/06/1981	Trường THCS Nguyễn Tất Thành	Giáo Viên	ĐHSP GDCD	100 %

2. Chủ đầu tư tạo ra sáng kiến (trường hợp tác giả không đồng thời là chủ đầu tư tạo ra sáng kiến) ² : Nguyễn Thị Hoàng Vi.

3. Mô tả sáng kiến ³ :

3.1. Tên sáng kiến:

“Một số giải pháp giúp học sinh trung học cơ sở nhận biết tên nốt nhạc trên khuông nhạc”

3.2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến ⁴ :

- Hoạt động chuyên môn

3.3. Đánh giá hiện trạng các giải pháp trước khi áp dụng giải pháp mới ⁵

- Phần lớn học sinh là con em nông thôn và lao động tự do nên các em ít được quan tâm đến việc học tập. Vì vậy, với môn âm nhạc cũng không ngoại lệ. Hơn nữa, không chỉ với phụ huynh, mà chính các em cũng cho rằng môn âm nhạc là “môn phụ” nên không cần quan tâm, từ đó việc học môn âm nhạc nói chung và Tập đọc nhạc nói riêng cũng bị sao nhãng và các em không chú ý học nhạc cũng như ghi nhớ các nốt nhạc trên khuông.

3.4. Mục đích giải pháp mới:

- Giúp học sinh dễ dàng nhận biết và ghi nhớ các nốt nhạc trên khuông nhạc.

3.5. Nội dung cơ bản của giải pháp ⁶:

Ở cấp 1 các em đã được giới thiệu một số kiến thức về nhạc lí căn bản như khuông nhạc, khóa son và một số hình nốt nhạc đơn giản. Lên lớp 6, ngay từ đầu năm học tôi củng cố lại kiến thức cho các em ôn lại một số kí hiệu ghi nhạc, thường xuyên kiểm tra, chấm chữa bài cho các em. Để các em có tiền đề vững chắc, có thể đọc được tên các nốt nhạc trên khuông nhạc và học tốt các bài tập đọc nhạc tôi đã giảng rất kĩ cho các em, hướng dẫn các em cách ghi chép các kí hiệu cụ thể đồng thời kiểm tra, sửa sai kịp thời cho các em. Phương pháp đọc nhạc bằng tay các em có thể học bất kì lúc nào rảnh vì nó rất linh hoạt. Tôi khuyến khích các em trước khi đi ngủ nên sử dụng hai bàn tay mình đọc nhạc khoảng năm lần, điều này sẽ giúp các em đọc nốt nhạc nhanh hơn và các em sẽ yêu thích giờ tập đọc nhạc hơn.

Với học sinh khối 6 những kiến thức đã được học sẽ được giáo viên củng cố và nâng cao hơn cho các em, việc đọc tên các nốt nhạc trên khuông nhạc của học sinh khối 6 sẽ dễ dàng hơn rất nhiều.

3.6. Các bước thực hiện giải pháp ⁷:

- Hướng dẫn học sinh một số ký hiệu ghi nhạc.
- Hướng dẫn học sinh nhận biết tên các nốt nhạc theo nhóm.
- Hướng dẫn học sinh đọc nốt nhạc bằng tay.

3.7. Về khả năng áp dụng của sáng kiến ⁸:

Có thể nói rằng môn âm nhạc ở trường phổ thông có vị trí quan trọng trong việc giáo dục thế hệ trẻ. Ngày nay với nội dung chương trình đổi mới phương pháp dạy học, người giáo viên phải không ngừng học hỏi để nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ. Ngoài những môn học chính thì môn học âm nhạc giúp cho học sinh phát triển thị hiếu thẩm mỹ, nghệ thuật, nâng cao dần một bước về tiếp xúc với âm nhạc, tạo đà cho sự giáo dục và phát triển toàn diện về nhân cách cho học sinh. Việc dạy môn âm nhạc ở trường Trung học cơ sở nói chung và phân môn Tập đọc nhạc nói riêng trong quá trình đổi mới ngày nay là vô cùng cần thiết. Tất cả các giáo viên đứng lớp, giáo viên chuyên biệt và các cấp chỉ đạo cần hiểu rõ điều này để môn âm nhạc ngày càng phát huy tác dụng, góp phần vào sự nghiệp đào tạo các mầm non tương lai cho đất nước.

3.8. Các điều kiện cần thiết để áp dụng sáng kiến:

Đa số học sinh hứng thú với cách học mới thu hút học sinh nhưng cũng đòi hỏi học sinh phải có kiến thức âm nhạc tốt, kỹ năng nhận biết nốt nhạc tốt, thực hiện bài tập đọc nhạc thuần thục.

3.9. Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tác giả ⁹:

- Với những phương pháp dạy trên, trong những năm qua đối với việc học tập đọc nhạc ở trường Trung học cơ sở Nguyễn Chí Thanh, tôi thấy kết quả chất lượng được nâng lên rõ rệt, các em đã biết trình bày hoàn chỉnh một bài Tập đọc nhạc, nhận biết rõ các nốt nhạc trên khuôn nhạc...Do đó trong giờ học có nội dung tập đọc nhạc rất sôi nổi và thoải mái, các em thi đua nhau trả lời câu hỏi của giáo viên, tự giác xung phong lên trình bày bài tập đọc nhạc trước lớp, đem lại cho các em lòng tự tin, sự hứng thú, say mê trong học tập, tình cảm thầy- trò luôn gắn bó, gần gũi. Việc học tốt trong giờ học chính khóa cũng giúp thầy- trò trường Trung học cơ sở Nguyễn Chí Thanh thành công trong các giờ học ngoại khóa.

3.10. Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tổ chức, cá nhân đã tham gia áp dụng sáng kiến lần đầu (nếu có) ¹⁰:

- Nhận thấy các em có sự tiến bộ rõ rệt trong việc đọc tên các nốt nhạc tôi đã chia sẻ kinh nghiệm này cho Giáo viên âm nhạc trong trường và Giáo viên bộ môn âm nhạc đã ứng dụng những kinh nghiệm trên vào tiết dạy của mình, nhận được sự hưởng ứng tích cực của học sinh đem lại hiệu quả cao trong giờ học môn âm nhạc.

3.11. Ngày, nơi và những người đã tham gia áp dụng sáng kiến lần đầu hoặc áp dụng thử:

- Ngày áp dụng sáng kiến lần đầu hoặc áp dụng thử: học kì I năm học 2018-2019

- Nơi áp dụng sáng kiến lần đầu hoặc áp dụng thử ¹¹: Trường THCS Nguyễn Chí Thanh

- Danh sách những người đã tham gia áp dụng sáng kiến lần đầu hoặc áp dụng thử (nếu có):

STT	Họ và tên	Ngày tháng năm sinh	Nơi công tác (hoặc nơi thường trú)	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Nội dung công việc hỗ trợ
1	Ngô Thị Hoàng Yến	18/05/1980	THCS Nguyễn Tất Thành	Giáo viên	Đại học Sư phạm GD CD	Thực hiện giải pháp giúp học sinh nhận biết nốt nhạc trên khuôn nhạc

3.12. Tài liệu kèm theo (nếu có):

.....

4. Những thông tin yêu cầu được bảo mật (nếu có):

.....

Tôi (chúng tôi) xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật, không sao chép hoặc vi phạm bản quyền của tác giả khác và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Nam Dong, ngày 01 tháng 03 năm 2021

Người nộp đơn

(Ký và ghi rõ họ tên)

BẢN MÔ TẢ NỘI DUNG CỦA SÁNG KIẾN

Tên sáng kiến: ***Một số giải pháp giúp học sinh Trung học cơ sở nhận biết tên nốt nhạc trên khuông nhạc.***

Tên người viết sáng kiến: Nguyễn Thị Hoàng Vi

Chức vụ: Giáo Viên

Đơn vị công tác: Trường THCS Nguyễn Tất Thành.

1. Thực trạng:

1.1. Đặc điểm chung:

1.1.1. Về phía nhà trường:

a. Thuận lợi:

- Âm nhạc được đưa vào chương trình học chính khóa. Dạy và học nghiêm túc, có kiểm tra, thi đánh giá cuối năm và kết quả là một trong những tiêu chuẩn để xét lên lớp hay tốt nghiệp bậc học Trung học cơ sở. Trường có đủ giáo viên chuyên ngành âm nhạc, có đủ trang thiết bị dạy học như: đàn organ, thanh phách, máy chiếu, bảng tương tác phục vụ cho công tác giảng dạy.

- Bản thân đã giảng dạy được 15 năm, chuyên môn và kinh nghiệm tương đối tốt lại có ý thức tìm tòi, nghiên cứu những phương pháp mới để vận dụng trong quá trình giảng dạy.

b. Khó khăn :

- Cơ sở vật chất cho việc dạy và học âm nhạc ở trường còn thiếu thốn, nhà trường chưa có phòng học chức năng Âm nhạc. Băng, đĩa nhạc kém chất lượng, tranh ảnh để phục vụ cho việc dạy học môn âm nhạc còn thiếu nhiều.

- Sách đọc thêm và các tài liệu tham khảo khác rất ít. Giáo viên phải tự tìm tài liệu, sưu tầm đồ dùng dạy học.

- Đầu năm học 2018 - 2019 tôi được phân công giảng dạy âm nhạc khối 6. Qua tình hình thực tế giảng dạy tôi nhận thấy các em có nhiều hạn chế về nhận biết nốt nhạc, các em đọc nốt nhạc chậm, không nhớ được vị trí của các nốt nhạc trên khuông nhạc. Điều này gây khó khăn cho việc học tập đọc nhạc làm cho các em chán nản và tìm các đối phó bằng cách các em nghe cô giáo đọc mẫu rồi ghi tên nốt nhạc bên dưới hoặc học thuộc lòng bài tập đọc nhạc một cách máy móc.

- Do thời lượng học âm nhạc khá ít (1tiết/tuần) nên giáo viên không có nhiều thời gian để luyện tập cho các em. Sĩ số trung bình của mỗi lớp đều trên 35 em do đó giáo viên gặp nhiều khó khăn để hướng dẫn cụ thể cho từng em và khó khăn trong việc tổ chức các hoạt động giảng dạy.

1.1.2. Về phía học sinh :

a. Thuận lợi:

- Hầu hết các em đều yêu thích môn âm nhạc và khả năng lĩnh hội kiến thức về âm nhạc của học sinh cũng rất nhanh và nhạy bén. Đặc biệt, trong phân môn học Tập đọc nhạc, học sinh cảm nhận giai điệu và sắc thái của bài Tập đọc nhạc khá tốt.

b. Khó khăn:

- Phần học sinh là con em nông thôn và lao động tự do nên các em ít được quan tâm đến việc học tập. Vì vậy, với môn âm nhạc cũng không ngoại lệ. Hơn nữa, không chỉ với phụ huynh, mà chính các em cũng cho rằng môn âm nhạc là “môn phụ” nên không cần quan tâm, từ đó việc học môn âm nhạc nói chung và Tập đọc nhạc nói riêng cũng bị sao nhãng.

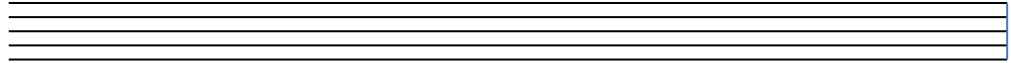
2. Nội dung sáng kiến:

2.1. Hướng dẫn học sinh một số kí hiệu ghi nhạc

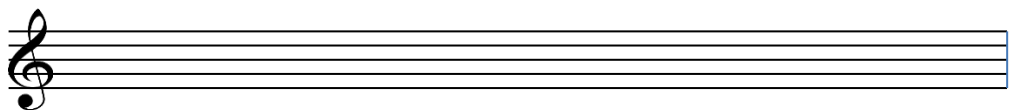
Ở cấp 1 các em đã được giới thiệu một số kiến thức về nhạc lí căn bản như khuông nhạc, khóa son và một số hình nốt nhạc đơn giản. Lên lớp 6, ngay từ đầu năm học tôi củng cố lại kiến thức cho các em ôn lại một số kí hiệu ghi nhạc, thường xuyên kiểm tra, chấm chữa bài cho các em. Để các em có tiền đề vững chắc, có thể đọc được tên các nốt nhạc trên khuông nhạc và học tốt các

bài tập đọc nhạc tôi đã giảng rất kĩ cho các em, hướng dẫn các em cách ghi chép các kí hiệu cụ thể đồng thời kiểm tra, sửa sai kịp thời cho các em.

- Khuông nhạc: Khuông nhạc có 5 dòng kẻ được tính từ dưới lên trên. Hướng dẫn học sinh kẻ khuông nhạc bằng bút chì để tránh bị lem, dòng kẻ này cách dòng kẻ kia một ô li.

- Khóa son: Hướng dẫn học sinh viết khóa son. Khóa son đặt ở đầu khuông nhạc.

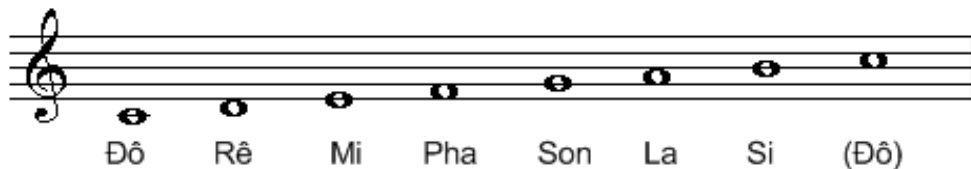

- Giới thiệu cho các em một số hình nốt nhạc đơn giản như:

Trắng chấm đôi trắng đen chấm đôi đen móc đơn dấu lặng đen

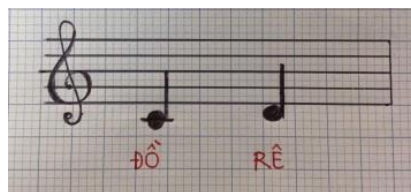
- Trong chương trình âm nhạc lớp 6 các em được là quen với khuông nhạc, khóa son, bảy nốt nhạc đô, rê, mi, pha, son, la, si.

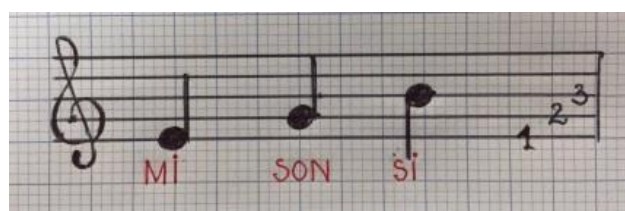
2.2. Hướng dẫn học sinh nhận biết tên các nốt nhạc theo nhóm

- Giúp các em đọc nốt nhạc nhanh hơn tôi đã chia các nốt nhạc thành ba nhóm:

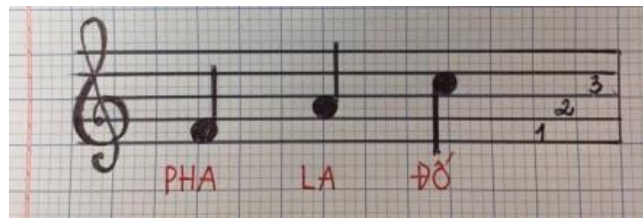
- Nhóm hai nốt nằm dưới khuông nhạc

- Nhóm ba nốt nằm trên dòng kẻ số 1,2,3

- Nhóm ba nốt nằm trong khe 1,2,3.

Việc chia nhóm giúp các em phân biệt rõ vị trí của các nốt nhạc từ đó nhớ tên nốt nhạc tốt hơn. Trước khi vào tiết học nhạc tôi đều yêu cầu các em ôn lại nhóm các nốt nhạc, yêu cầu các em nêu vị trí nốt và tên nốt của bài tập đọc nhạc. Khi học xong bài tập đọc nhạc tôi hướng dẫn các em chép bài tập đọc nhạc đã học vào vở để giúp các em nhớ nốt nhạc nhanh hơn.

Những em chép nốt nhạc đúng và đẹp được tôi khích lệ, tuyên dương và trưng bày bài của các em ở góc sản phẩm của lớp.

Bài của các em được trưng bày ở góc sản phẩm của lớp

2.3. Hướng dẫn học sinh đọc nốt nhạc bằng tay

Tôi hướng dẫn các em sử dụng bàn tay của mình để đọc nhạc. Sử dụng bàn tay trái tượng trưng cho khuông nhạc: 5 ngón tay tượng trưng cho 5 dòng kẻ, 4 kẻ tay tượng trưng cho 4 khe, bắt đầu từ ngón tay út là dòng kẻ số 1.

Ngón áp út là dòng kẻ số 2. Ngón giữa là dòng kẻ số 3. Ngón trỏ là dòng kẻ số 4. Ngón cái là dòng kẻ số 5. Tương tự như vậy khe giữa ngón út và ngón áp út là khe số 1. Khe giữa ngón đeo nhẫn và ngón giữa là khe số 2. Khe giữa ngón giữa và ngón trỏ là khe số 3. Khe giữa ngón trỏ và ngón cái là khe số 4.

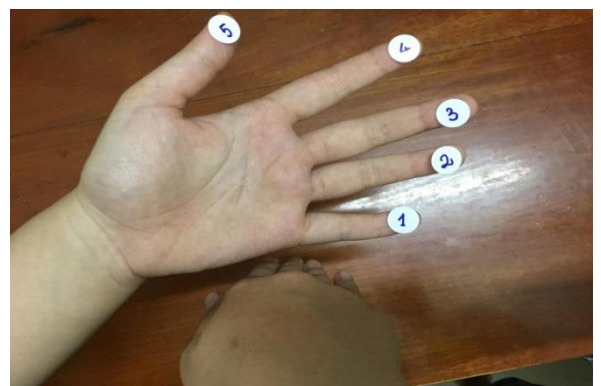
Khuông nhạc bàn tay trái

Hướng dẫn học sinh đọc nhạc kết hợp với sử dụng đôi tay: Tay trái làm khuông nhạc, tay phải làm nốt nhạc. Tôi cũng hướng dẫn học sinh đọc nhạc theo nhóm:

- Nhóm hai nốt nằm dưới khuông nhạc gồm nốt đô và rê. Tôi yêu cầu các em vừa thực hiện bằng tay vừa đọc: Nốt đô nằm dưới khuông nhạc có nét gạch ngang. Nốt rê nằm dưới khuông nhạc.

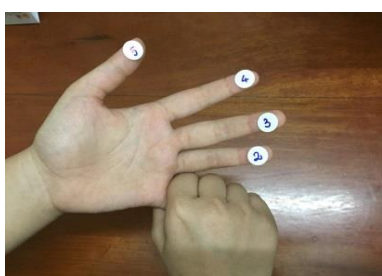

Nốt đô

Nốt rê

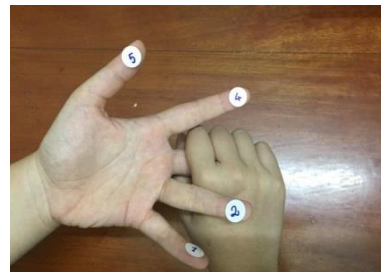
- Nhóm ba nốt nằm trên dòng kẻ 1,2,3 gồm nốt mi, son, si. Tôi hướng dẫn học sinh dùng tay phải nắm lấy ngón út tượng trưng cho nốt mi nằm trên dòng kẻ số 1, tay phải nắm ngón áp út tượng trưng cho nốt son nằm trên dòng kẻ số 2, tay phải nắm ngón giữa tượng trưng cho nốt si nằm trên dòng kẻ số 3.

Nốt mi

Nốt son

Nốt si

- Nhóm ba nốt nằm trong khe số 1,2,3 gồm nốt pha, la, đô. Tôi hướng dẫn học sinh duỗi thẳng bàn tay phải đưa vào khe số một tượng trưng cho nốt pha, duỗi thẳng bàn tay phải đưa vào khe số hai tượng trưng cho nốt la, duỗi thẳng bàn tay phải đưa vào khe số ba tượng trưng cho nốt đô.

Nốt pha

Nốt la

Nốt đô

Phương pháp đọc nhạc bằng tay các em có thể học bất kì lúc nào rảnh vì nó rất linh hoạt. Tôi khuyến khích các em trước khi đi ngủ nên sử dụng hai bàn tay mình đọc nhạc khoảng năm lần, điều này sẽ giúp các em đọc nốt nhạc nhanh hơn và các em sẽ yêu thích giờ tập đọc nhạc hơn.

Với học sinh khối 6 những kiến thức đã được học sẽ được giáo viên củng cố và nâng cao hơn cho các em, việc đọc tên các nốt nhạc trên khuông nhạc của học sinh khối 6 sẽ dễ dàng hơn rất nhiều.

Nhận thấy các em có sự tiến bộ rõ rệt trong việc đọc tên các nốt nhạc tôi đã chia sẻ kinh nghiệm này cho Giáo viên âm nhạc trong trường và Giáo viên bộ môn âm nhạc đã ứng dụng những kinh nghiệm trên vào tiết dạy của mình, nhận được sự hưởng ứng tích cực của học sinh đem lại hiệu quả cao trong giờ học môn âm nhạc.

3. Hiệu quả mang lại:

Có thể nói rằng môn âm nhạc ở trường phổ thông có vị trí quan trọng trong việc giáo dục thế hệ trẻ. Ngày nay với nội dung chương trình đổi mới phương

pháp dạy học, người giáo viên phải không ngừng học hỏi để nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ. Ngoài những môn học chính thì môn học âm nhạc giúp cho học sinh phát triển thị hiếu thẩm mỹ, nghệ thuật, nâng cao dần một bước về tiếp xúc với âm nhạc, tạo đà cho sự giáo dục và phát triển toàn diện về nhân cách cho học sinh. Việc dạy môn âm nhạc ở trường Trung học cơ sở nói chung và phân môn Tập đọc nhạc nói riêng trong quá trình đổi mới ngày nay là vô cùng cần thiết. Tất cả các giáo viên đứng lớp, giáo viên chuyên biệt và các cấp chỉ đạo cần hiểu rõ điều này để môn âm nhạc ngày càng phát huy tác dụng, góp phần vào sự nghiệp đào tạo các mầm non tương lai cho đất nước.

Từ thực trạng dạy phân môn Tập đọc nhạc trong trường Trung học cơ sở, từ kiến thức được học trong nhà trường và từ thực tế giảng dạy, bản thân tôi đã đúc rút ra một kinh nghiệm: ***phần lớn các yếu tố làm cho học sinh phát huy được tính sáng tạo đều phụ thuộc vào vai trò của giáo viên.***

Những cách thức, những cung bậc gây hứng thú sáng tạo cho học sinh trong học tập đọc nhạc là hết sức phong phú. Mỗi người có một phương pháp, biện pháp của riêng mình. Với những phương pháp dạy trên, trong những năm qua đối với việc học tập đọc nhạc ở trường Trung học cơ sở Nguyễn Chí Thanh, tôi thấy kết quả chất lượng được nâng lên rõ rệt, các em đã biết trình bày hoàn chỉnh một bài Tập đọc nhạc, nhận biết rõ các nốt nhạc trên khuôn nhạc... Do đó trong giờ học có nội dung tập đọc nhạc rất sôi nổi và thoải mái, các em thi đua nhau trả lời câu hỏi của giáo viên, tự giác xung phong lên trình bày bài tập đọc nhạc trước lớp, đem lại cho các em lòng tự tin, sự hứng thú, say mê trong học tập, tình cảm thầy- trò luôn gắn bó, gần gũi. Việc học tốt trong giờ học chính khóa cũng giúp thầy- trò trường Trung học cơ sở Nguyễn Chí Thanh thành công trong các giờ học ngoại khóa.

Bên cạnh đó, từ việc hứng thú học tập với phân môn tập đọc nhạc, thông qua nội dung, ý nghĩa của các bài tập đọc nhạc, đã tạo cho các em niềm tin trong sáng, tình cảm lành mạnh về quê hương đất nước, về mái trường, thầy cô, bạn bè, môi trường sống xung quanh các em. Có thể nói, bộ môn âm nhạc

cũng góp một phần tạo nên nhân cách con người trong thời kì mới thông qua cái hay, cái đẹp trong mỗi câu hát, mỗi nốt nhạc.

Sau khi áp dụng phương pháp dạy học sinh đọc nốt nhạc theo nhóm và đọc nốt nhạc bằng tay tôi nhận thấy các em đã có sự tiến bộ rõ rệt. Phương pháp này giúp các em xác định vị trí nốt nhạc và tên nốt nhạc nhanh và chính xác hơn, tránh được tình trạng học vẹt. Qua việc kiểm tra giữa kì I và cuối kì I các em đã đạt được kết quả như sau:

Trước khi thực hiện giải pháp, biện pháp

Lớp	Số học sinh	Số học sinh nhận biết được nốt nhạc trên khuông nhạc giữa kì I	Tỷ lệ	Ghi chú
6A	33	8 Học sinh	24%	
6B	35	4 Học sinh	11%	
6C	34	9 Học sinh	26%	
6D	35	6 Học sinh	17%	

Khi thực hiện giải pháp, biện pháp thì số lượng học sinh hoàn thành tốt các bài tập đọc nhạc tăng lên đáng kể :

Lớp	Số học sinh	Số học sinh nhận biết được nốt nhạc trên khuông nhạc cuối kì I	Tỷ lệ	Ghi chú
6A	33	30 Học sinh	91%	
6B	35	29 Học sinh	88%	
6C	34	30 Học sinh	91%	
6D	35	32 Học sinh	97%	

Các em đều đạt yêu cầu khi thực hiện bài tập đọc nhạc trong đó tỉ lệ học sinh hoàn thành tốt các bài tập đọc nhạc trong tiết học âm nhạc đã tăng lên đáng kể sau khi thực hiện giải pháp:

- Lớp 6A hoàn thành tốt tăng 22 em 67 %
- Lớp 6B hoàn thành tốt tăng 25 em 77 %
- Lớp 6C hoàn thành tốt tăng 21 em 65%
- Lớp 6D hoàn thành tốt tăng 26 em 80%

Đa số học sinh hứng thú với cách học mới thu hút học sinh nhưng cũng đòi hỏi học sinh phải có kiến thức âm nhạc tốt, kỹ năng nhận biết nốt nhạc tốt, thực hiện bài tập đọc nhạc thuần thục. Tuy kết quả chưa cao nhưng cũng đáng khích lệ. Tôi hy vọng ở học kì II các em có nhiều thời gian củng cố, ôn tập và tiếp xúc với bài tập đọc nhạc nhiều hơn thì chắc chắn tỉ lệ các em đọc được nốt nhạc sẽ cao hơn học kì I.

Đánh giá phạm vi ảnh hưởng của sáng kiến:

- Chỉ có hiệu quả trong phạm vi đơn vị áp dụng.
- Đã được chuyển giao nhân rộng ra phạm vi ngoài đơn vị.

Nam Dong, ngày 01 tháng 03 năm 2021

Người viết sáng kiến